

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 8.3.2011
COM(2011) 109 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Načrt za energetska učinkovitost 2011

SEC(2011) 280 konč.
SEC(2011) 277 konč.
SEC(2011) 275 konč.
SEC(2011) 276 konč.
SEC(2011) 278 konč.
SEC(2011) 279 konč.

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Načrt za energetska učinkovitost 2011

1. NOV NAČRT ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST

Energetska učinkovitost je bistvo strategije EU z naslovom „Evropa 2020. Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“¹ ter prehoda na gospodarstvo, ki učinkovito izkorišča vire. Energetska učinkovitost² je eden od stroškovno najučinkovitejših načinov za povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in drugih onesnaževal. Energetska učinkovitost se z veliko vidikov lahko šteje za največji vir energije v Evropi³. Zato si je Unija zastavila cilj, da bo do leta 2020 prihranila 20 % svoje porabe primarne energije v primerjavi z napovedmi⁴, in zato je bil ta cilj v sporočilu Komisije o energiji 2020⁵ opredeljen kot ključen korak pri doseganju dolgoročnih energetskih in podnebnih ciljev.

Pri doseganju tega cilja je bil dosežen znaten napredek – zlasti na trgih naprav in zgradb⁶. Kljub temu nedavne ocene Komisije kažejo, da bo EU verjetno uspelo doseči le polovico zastavljenega cilja 20 %⁷. Če želi EU doseči svoj cilj, mora ukrepati takoj. Zato je Komisija v odgovor na poziv Evropskega sveta z dne 4. februarja 2011, da je potrebno „odločno ukrepanje, da bi izkoristili velik potencial za večjo energetska varčnost zgradb in transporta ter proizvodov in procesov“⁸ razvila ta obsežen nov načrt za energetska učinkovitost.

Izvajal se bo dosledno skupaj z drugimi ukrepi politike v okviru vodilne pobude iz strategije Evropa 2020 za Evropo, gospodarno z viri⁹, vključno s časovnim načrtom za nizkoogljično gospodarstvo do leta 2050¹⁰, da bi se zagotovila skladnost politike, ocenili kompromisi med

---

¹ COM(2010) 2020.

² S tehničnega vidika pomeni „energetska učinkovitost“ manjše vložke energije ob istočasnem ohranjanju enakovredne ravni gospodarske dejavnosti ali storitve; „prihranek energije“ je širši koncept, ki vključuje tudi manjšo porabo zaradi spremembe v obnašanju ali zmanjšanja gospodarske dejavnosti. V praksi je ta dva izraza težko razmejiti in se pogosto – kot tudi v tem sporočilu – uporabljata kot sopomenki.

³ „Negajoules“ pomeni manj porabljene energije zaradi večje energetske učinkovitosti. Na primer 13-odstotno izboljšanje energetske učinkovitosti končnih porabnikov v EU-27 med letoma 1996 in 2007 je bilo enako prihrankom energije v vrednosti 160 Mtoe v obdobju („Overall Energy Efficiency Trends and Policies in the EU27“ – ADEME 2009).

⁴ 7224/1/07 REV 1: Sklepi Predsedstva Evropskega sveta dne 8. in 9. marca 2007. Ta cilj pomeni prihranek primarne energije (bruto notranja poraba, od katere se odšteje neenergetska raba) v vrednosti 368 milijonov ton ekvivalenta nafte (Mtoe) do leta 2020 v primerjavi z napovedano porabo v navedenem letu, ki naj bi znašala 1 842 Mtoe. Ta cilj je bil ponovno potrjen na zasedanju Evropskega sveta junija 2010 (17/6/2010 Nr. EUCO 13/10).

⁵ COM(2010) 639.

⁶ Ta napredek je bil dosežen v okviru akcijskega načrta za energetska učinkovitost 2006 – COM(2006) 545; ocenjen je v priloženem delovnem dokumentu služb SEC(2011) 275.

⁷ Glede na zadnje ocene Komisije in ob upoštevanju ukrepov za energetska učinkovitost, ki so se izvajali do decembra 2009.

⁸ Sklepi Evropskega sveta, 4.2.2011, št. EUCO 2/11.

⁹ COM(2011) 21.

¹⁰ COM(2011) 112.

področji politike in izkoristile prednosti možnih sinergij. Ukrepi za energetska učinkovitost se bodo izvajali kot del širšega cilja EU glede učinkovitosti virov, ki zajema učinkovito rabo vseh naravnih virov in zagotavlja visoke standarde varstva okolja.

Skupni učinki polnega izvajanja obstoječih in novih ukrepov bodo spremenili naše vsakodnevno življenje in lahko ustvarijo finančne prihranke v višini do 1 000 EUR na gospodinjstvo¹¹ na leto; izboljšali bodo konkurenčnost evropske industrije; ustvarili do 2 milijona delovnih mest¹² ter in zmanjšali letne emisije toplogrednih plinov za 740 milijonov ton¹³.

Največje možnosti za prihranek energije so v **zgradbah**. Načrt se osredotoča na instrumente za spodbujanje postopkov prenove javnih in zasebnih zgradb ter za izboljšanje energetske učinkovitosti materialov in naprav, ki se v njih uporabljajo. Spodbuja zgledno vlogo javnega sektorja, saj predlaga zvišanje stopnje prenavljanja javnih zgradb z zavezujočim ciljem in uvedbo meril energetske učinkovitosti pri javni porabi. Predvideva tudi, da bi morali ponudniki storitev svojim uporabnikom omogočiti zmanjšanje porabe energije.

Druge največje možnosti so v **prometu**. To področje bo obravnavano v nastajajoči beli knjigi o prometu.

Energetska učinkovitost v **industriji** se bo obravnavala z zahtevami za energetska učinkovitost industrijske opreme, boljšim zagotavljanjem informacij za MSP ter ukrepi za uvedbo sistemov za energetske preglede in upravljanje. Predlagajo se tudi izboljšave v učinkovitosti proizvodnje električne energije in toplote, s čimer se bo zagotovilo, da bo načrt vseboval ukrepe za energetska učinkovitost v celotni energetska dobavni verigi.

Cilji za energetska učinkovitost so učinkovito sredstvo za spodbujanje ukrepov in zagotavljanje politične spodbude. Proces „Evropa 2020“ je z uporabo „evropskega semestra“ ustvaril nov okvir upravljanja in dodatna orodja, s katerimi lahko EU usmerja svoja prizadevanja na področju energetske učinkovitosti. Komisija zato pri določanju ciljev predlaga dvostopenjski pristop. Na prvi stopnji države članice trenutno določajo nacionalne cilje in programe za energetska učinkovitost. Ti okvirni cilji in prizadevanja posameznih držav članic se bodo proučili, da bi se ocenila verjetnost doseganja skupnega cilja EU in do kolikšne mere posamezna prizadevanja ustrezajo skupnemu cilju. Komisija bo države članice podprla in jim zagotovila orodja za pripravo programov o energetska učinkovitosti ter bo s spremenjenim pravnim okvirom in novim okvirom, ki se bo zagotovil s procesom Evropa 2020, budno spremljala njihovo izvajanje. Leta 2013 bo Komisija zagotovila oceno pridobljenih rezultatov in proučila, ali bodo programi skupaj dosegli evropski cilj 20 %. Če se bo pri pregledu leta 2013 pokazalo, da skupni cilj EU verjetno ne bo dosežen, bo Komisija na drugi stopnji predlagala pravno zavezujoče nacionalne cilje za leto 2020. Pri tem bi bilo kot pri obnovljivih virih energije treba upoštevati izhodiščne točke posameznih držav članic, njihovo gospodarsko storilnost in predhodne ukrepe, ki so jih sprejele na tem področju.

---

¹¹ COM(2008) 772: Sporočilo Komisije z naslovom „Energetska učinkovitost: doseganje cilja 20-odstotnega deleža“.

¹² Ocene temeljijo na podatkih za gradbeni sektor. Glej SEC(2011) 277: Ocena učinka, ki spremlja načrt za energetska učinkovitost.

¹³ SEC(2011) 277: Ocena učinka, ki spremlja načrt za energetska učinkovitost.

Ta načrt temelji na prispevkih Evropskega parlamenta, zlasti na nedavnem poročilu na lastno pobudo o energetske učinkovitosti¹⁴, številnih zainteresiranih strani in na izkušnjah akcijskega načrta za energetske učinkovitosti 2006. Komisija ocenjuje, da bi morali že sprejeti ukrepi v povezavi s tistimi, ki so na novo predstavljeni v tem načrtu, zagotoviti polno doseganje cilja 20 %. Glavno načelo tega načrta je predlagati strožje zavezujoče ukrepe brez zavezujočih nacionalnih ciljev.

Uspeh Unije pri izvajanju tega načrta bo odvisen od tesnega sodelovanja med institucijami EU, državami članicami in vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi. Komisija računa na vključenost in predanost vseh strani, ki jih ta ambiciozna prizadevanja zadevajo.

2. JAVNI SEKTOR: ZGLEDNO RAVNANJE

Javna poraba znaša 17 %¹⁵ BDP EU. Zgradbe, ki so v javni lasti ali javni rabi, predstavljajo približno 12 % na površino stavbnega fonda EU¹⁶. Ključnega pomena je močnejši poudarek na energetske učinkovitosti v javnem sektorju, ki bi zajemal javno naročanje, obnavljanje javnih zgradb ter spodbujanje energetske učinkovitosti v mestih in občinah. Javni sektor lahko ustvari nove trge za energetske učinkovite tehnologije, storitve in poslovne modele. Države članice morajo izvesti reformo na področju subvencij za spodbujanje rabe energije in jih preusmeriti na primer k izboljšanju energetske učinkovitosti in obravnavanju pomanjkanja na področju energije.

• Energetska učinkovitost pri javni porabi

Usmerjanje javne porabe k energetske učinkovitim proizvodom, načinom prevoza, zgradbam, delu in storitvam pomaga zmanjšati odhodke javnih organov za energijo in nudi boljše cenovno učinkovitost. To so podprla prizadevanja Komisije v zvezi z javnimi naročili za boljše okolje s pripravo meril za naročila, pri katerih se upošteva energetska učinkovitost¹⁷. Poleg tega morajo javni organi, za katere veljajo direktive EU o javnih naročilih, pri nakupu vozil¹⁸ ali pisarniške opreme¹⁹ že upoštevati merila energetske učinkovitosti. Od leta 2019 dalje bo to veljalo tudi za novogradnje v sektorju, ki bodo morale doseči visoko stopnjo energetske učinkovitosti s skoraj nično porabo energije²⁰. Da bi se ta pristop uporabljal v širšem obsegu, Komisija predlaga, da se visoki standardi energetske učinkovitosti sistematično uporabljajo, kadar javni organi nabavljajo blago (npr. oprema IKT), storitve (npr. energija) in dela (npr. prenavljanje zgradb).

---

¹⁴ 2010/2107 (INI): Poročilo Evropskega parlamenta na lastno pobudo o akcijskem načrtu za energetske učinkovitosti.

¹⁵ Glej opombo 13.

¹⁶ Ecorys, Ecofys and BioIntelligence (2010): „Study to Support the Impact Assessment for the EU Energy Saving Action Plan“. Ocena temelji na predpostavki, da na vsakega državljana pripada 5 m² javnih zgradb, kar za javne zgradbe v EU (brez socialnih stanovanj) pomeni skupno površino 2,5 milijarde m². Skupna površina tal znaša 21 milijard m².

¹⁷ COM(2008) 400: Sporočilo Komisije z naslovom „Javna naročila za boljše okolje“.

¹⁸ Direktiva 2009/33/ES o spodbujanju čistih in energetske učinkovitih vozil za cestni prevoz – glej tudi pred kratkim vzpostavljen portal o čistih vozilih, ki naj bi javnim organom pomagal pri izvajanju te direktive, saj jim, kot tudi končnim uporabnikom, zagotavlja primerjalne analize stroškov življenjskega ciklusa obstoječih vozil (<http://www.cleanvehicle.eu/>).

¹⁹ V okviru evropskega programa ENERGY STAR, ki od centralnih vladnih organov držav članic in institucij EU zahteva, da kupujejo opremo, katere energetska učinkovitost ustreza najmanj zahtevam iz uredbe ENERGY STAR ((ES) št. 106/2008).

²⁰ Direktiva 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb.

- **Prenova javnih zgradb**

Javni organi bi morali prevzeti vodilno vlogo in zagotoviti, da njihove zgradbe dosegajo visoke ravni energetske učinkovitosti. Za doseg tega rezultata, bi bilo primerno, da javni organi vsaj podvojijo trenutno stopnjo prenavljanja. Komisija bo zato predstavila pravni instrument²¹, na podlagi katerega bodo morali javni organi vsako leto prenoviti vsaj 3 % svojih zgradb (po površini), kar je približno dvakrat več od stopnje, ki trenutno prevladuje za evropski stavbni fond²². Vsaka obnova bi morala zagotoviti, da zgradba doseže raven najboljših 10 % nacionalnega stavbnega fonda. Kadar pa javni organi najemajo ali kupujejo že obstoječe zgradbe, bi morale biti te vedno v najboljšem razpoložljivem razredu energetske učinkovitosti.

- **Pogodbno zagotavljanje prihranka energije**

Pogodbno zagotavljanje prihranka energije je pomembno orodje pri prenavljanju zgradb. V okviru te oblike nabavljanja, ki temelji na učinkovitosti, se denarni prihranki zaradi nižjih računov za storitve in stroške vzdrževanja, ki so posledica ukrepov za energetske učinkovitost, uporabijo za kritje dela ali celotnih stroškov naložb v ukrepe. Ta model je bil preizkušen v številnih državah članicah²³ in se je izkazal za stroškovno učinkovitega. Pogodbno zagotavljanje prihranka energije je pomembno za spodbujanje prenavljanja javnih zgradb in dvig ravni energetske učinkovitosti javne infrastrukture, kot je cestna razsvetljava²⁴. Vendar razvoj pogodbenega zagotavljanja prihranka energije v številnih državah članicah omejujejo nejasnosti v pravnem okviru in pomanjkanje zanesljivih podatkov o porabi energije, da bi se določila izhodišča, glede na katera bi se merila učinkovitost. Komisija bo v letu 2011 pripravila zakonodajne predloge za odpravo teh težav.

- **Izvajanje energetske učinkovitosti v praksi**

Več kot dva tisoč mest se je prek Konvencije županov, ki jo podpira EU²⁵, prostovoljno javilo za izvajanje ukrepov v zvezi s trajnostno energijo. Konvencija je uradna zaveza podpisnikov, da bodo s sprejetjem ukrepov v zvezi s trajnostno energijo na svojih ozemljih zmanjšali emisije CO₂ za več kot 20 % do leta 2020. Uresničuje se z akcijskimi načrti za trajnostno energijo, ki so bili razviti v skladu z metodologijo Konvencije ter glede katerih so se formalno dogovorili mestni/regionalni sveti. Koristi presegajo prihranke pri energiji: dodatno opremljanje obstoječih zgradb, mobilnost v mestih in obnova mest so gospodarske dejavnosti, ki zaposlujejo veliko ljudi, delovna mesta, ki se pri tem ustvarjajo, pa običajno zahtevajo kvalificirano delovno silo, so stabilna in ne zahtevajo selitve.

---

²¹ Za ta pravni instrument bo kot za vse druge zavezujoče ukrepe iz tega načrta opravljena temeljita ocena učinka. Vključevala bo podrobno analizo predlagane letne stopnje prenavljanja in potrditev najboljše metode za njeno izvajanje ter mehanizem spremljanja.

²² Ta odstotek velja na ravni držav članic. Trenutna stopnja prenavljanja je med 1,2 % in 1,5 % na leto za EU-27. Zgornji konec spektra odraža stopnjo rekonstrukcij zgradb s površino nad 1 000 m², kar velja za večino javnih zgradb, in pojasnjuje, zakaj bi znašal rezultat podvojitve trenutne stopnje 3 %. Glej opombo 13 in SEC(2008) 2865.

²³ Vključno z Dansko, Francijo in Nemčijo.

²⁴ V letu 2005 se je za cestno razsvetljava porabilo 36 TWh električne energije.

Glej http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/docs/ia_2009/sec_2009_0324_en.pdf.

²⁵ Postopek Konvencije se je začel januarja 2008, mesta in regije pa so začeli pristopati oktobra 2008, ko je bilo besedilo Konvencije dokončano. Glej http://www.eumayors.eu/home_en.htm.

Komisija bo prek Konvencije županov še naprej podpirala lokalni pristop k energetske učinkovitosti in spodbujala partnerstva s še več enako mislečimi mesti, vključno s tistimi iz držav izven EU. Poleg tega bo leta 2011 začela tudi z novo pobudo Pametna mesta in pametne občine, da bi razvila evropski okvir odličnosti za inovativne nizkoogljične in učinkovite rešitve na področju energije na ravni občin. Ta pobuda se bo osredotočila na pospešitev pretvorbe rezultatov raziskav v dejanske in praktične inovacije v izbranih mestih in občinah. Podprla bo zlasti obsežne predstavitvene projekte, ki bodo vključevali tudi ukrepe o mobilnosti v mestih, „zeleno“ infrastrukturo²⁶ ter uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

3. UTIRANJE POTI K ZGRADBAM Z NIZKO PORABO ENERGIJE

Približno 40 %²⁷ končne porabe energije predstavljajo hiše, javne in zasebne pisarne, trgovine in druge zgradbe. Kot kaže slika, se v stanovanjskih hišah dve tretjini te energije porabita za ogrevanje prostorov.

Slika: Poraba energije v gospodinjstvih EU-27 v %

Vir: Kazalniki Odyssee, www.buildup.eu

Možnosti za velike prihranke energije ostajajo neizkoriščene. Obstajajo tehnike, s katerimi bi se obstoječa poraba zgradb lahko zmanjšala za polovico ali tri četrtine²⁸, prav tako bi se za polovico zmanjšala poraba energije običajnih naprav. Vendar se prenovi premalo zgradb in enako velja za uvajanje najučinkovitejših naprav. Ovire za energetske učinkovitost zgradb je

²⁶ „Zelena“ infrastruktura vključuje uporabo dreves in rastlin pri zniževanju temperature v mestih, s čimer se zmanjšajo potrebe po energiji za hlajenje – in je ena od prilagoditev na podnebne spremembe. Omili lahko tudi tveganje poplav ter izboljša kakovost vode, zraka in ekosistemov. COM(2009) 147 konč., str. 5 in COM(2011) 17 konč., str. 8.

²⁷ V letu 2008. Glej „Energy, transport and environment indicators“, Eurostat, izdaja 2010.

²⁸ Primeri prenovi v okviru programa EU „Green Building“ kažejo na do 80-odstotna stroškovno učinkovita zmanjšanja.

treba premostiti. Komisija poziva države članice naj vzpostavijo spodbujevalne sisteme za zgradbe v javnem sektorju.

- **Obnavljanje porabe toplote v zgradbah**

V prihajajočih letih bo obravnavanje porabe toplote v zgradbah bistvenega pomena. Komisija bo nadalje proučevala vrsto razpoložljivih rešitev, vključno z možnostmi spodbujanja uporabe daljinskega ogrevanja v okviru celovitega urbanističnega načrtovanja.

- **Pravne ovire**

Ena od večjih ovir so „deljene pobude“ za nadgraditev energetske učinkovitosti. Ta izraz opisuje splošne razmere, v katerih se tako lastniki kot tudi najemniki izogibajo plačilu za izboljšanje energetske učinkovitosti nepremičnin v najemu, saj imajo oboji od tega enake koristi. Številne države članice so pripravile pravne določbe, s katerimi so opredeljeni zneski, ki jih vlagatelji lahko zahtevajo od najemnikov. V javnih in poslovnih zgradbah imajo lahko pri reševanju problema pomembno vlogo tudi podjetja za energetske storitve. Komisija bo pripravila zakonodajne določbe, ki bodo od držav članic zahtevale uvedbo ukrepov – v skladu z nacionalno zakonodajo o nepremičninah – za odpravo tega problema.

- **Usposabljanje**

Energetsko učinkovite rešitve za zgradbe so pogosto tehnično zahtevne. Premalo je ustreznega usposabljanja za arhitekta, inženirje, računovodje, obrtnike, tehnike in inštalaterje, zlasti tiste, ki sodelujejo pri prenavljanju. Danes je na voljo 1,1 milijona kvalificiranih delavcev, po ocenah pa naj bi jih bilo do leta 2015 potrebnih 2,5 milijona²⁹. Zato Komisija začne pobudo „BUILD UP Skills: Sustainable Building Workforce Initiative“ (okrepitev sposobnosti: delovna sila za trajnostno gradnjo), s katero bi državam članicam pomagala oceniti potrebe po usposabljanju v gradbenem sektorju, razviti strategije in jih uresničiti ter spodbujati učinkovite sheme usposabljanja. To bi lahko bila podlaga za priporočila v zvezi s certificiranjem, kvalificiranjem ali usposabljanjem obrtnikov. Poleg tega bo Komisija sodelovala z državami članicami pri prilagajanju njihovega učnega načrta za poklicno in univerzitetno usposabljanje, da bi odražal nove potrebe po kvalifikacijah (v skladu z evropskim okvirom kvalifikacij). Komisija v svoji vodilni pobudi z naslovom „Program za nova znanja in spretnosti ter delovna mesta“³⁰ poziva k usklajevanju ponudbe znanja in sposobnosti s potrebami trga dela. Prehod na energetsko učinkovite tehnologije zahteva nova znanja in spretnosti ter okoljsko osveščeno poklicno izobraževanje in usposabljanje v gradbenem in številnih drugih sektorjih.

- **Podjetja za energetske storitve kot pospeševalci prenavljanja**

Podjetja za energetske storitve zagotavljajo izboljšave energetske učinkovitosti, saj sprejemajo finančno tveganje s kritjem – ali pomočjo pri financiranju – vnaprejšnjih stroškov naložb ter refinanciranjem z doseženimi prihranki. Javnim organom lahko pomagajo pri posodabljanju zgradb, tako da jih v okviru pogodb o zagotavljanju prihranka energije

---

²⁹ Predhodna ocena pobude o usposabljanju in kvalifikacijah delovne sile v gradbenem sektorju na področju energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije v okviru programa Inteligentna energija za Evropo. Glej Ecorys, Ecofys and BioIntelligence (2010): „Study to Support the Impact Assessment for the EU Energy Saving Action Plan“, str. 34.

³⁰ COM(2010) 682.

združujejo v nadgradljive projekte. Analize kažejo, da se trg energetske storitve v Evropi ne razvija v skladu s svojimi polnimi zmožnostmi³¹. Potencialne stranke iz zasebnega in javnega sektorja pogosto nimajo na voljo sistematičnih informacij o razpoložljivih storitvah podjetij za energetske storitve ali dvomijo o kakovosti ponujenih storitev. Da bi se odpravile te ovire in povečala preglednost trga podjetij za energetske storitve, bo Komisija državam članicam predlagala, naj zagotovijo preglede trga, sezname³² akreditiranih ponudnikov energetske storitve in vzorce pogodb. Pri tem bo poudarek na zagotavljanju, da se prenova zgradb opravi na celovit način (tj. temeljita prenova), da bi se izognili ponavljajočim se motnjam v zgradbah. Koristne informacije lahko zagotovi tudi Evropski strokovni center za javno-zasebna partnerstva (EPEC).

Da bi podjetja za energetske storitve lahko opravljala svojo nalogo, morajo imeti dostop do finančnih sredstev. Inovativno financiranje z močnim učinkom finančnega vzvoda tako na nacionalni kot tudi evropski ravni bi bil primeren način za spodbujanje razvoja na tem trgu, na primer s povečanjem dostopa do financiranja na podlagi projektov prek instrumentov, ki lahko vključujejo zagotavljanje likvidnosti in jamstev, okvirnih kreditov ter obnovljivih skladov.

4. ENERGETSKA UČINKOVITOST ZA KONKURENČNO EVROPSKO INDUSTRIJO

• Učinkovita proizvodnja toplote in električne energije

Približno 30 % porabe primarne energije v EU porabi sektor energije, predvsem za pretvorbo energije v električno energijo in toploto ter za njuno distribucijo. Vzpostaviti je treba nove proizvodne zmogljivosti in infrastrukturo, da bi se nadomestila zastarana oprema ter zadostilo povpraševanju³³. Pomembno je zagotoviti, da se energetska učinkovitost upošteva in da nove zmogljivosti odražajo najboljšo razpoložljivo tehnologijo. To bosta spodbujala tako sistem za trgovanje z emisijami³⁴ kot tudi nova direktiva o industrijskih emisijah³⁵. Komisija bo spremljala, v kolikšni meri bodo ti ukrepi izboljšali učinkovitost nove proizvodnje. Glede na rezultate in potrebo po srednjeročnem in dolgoročnem doseganju večje učinkovitosti bo Komisija proučila uvedbo pravne določbe, ki bi od držav članic zahtevala, naj postane doseganje ravni najboljše razpoložljive tehnologije, ki se uporablja za nove objekte, obvezen pogoj za pridobitev dovoljenja za novo zmogljivost ter naj se zagotovi, da se obstoječi objekti v okviru posodobitve dovoljenja nadgradijo na ravni najboljše razpoložljive tehnologije, ki se uporabljajo za obstoječo zmogljivost.

Druga pomembna naloga za Komisijo bo proučevanje načinov za obravnavanje učinkovitega povračila toplotnih izgub, ki nastanejo pri pridobivanju električne energije in industrijskih

---

³¹ V EU deluje po ocenah 700–1 040 podjetij za energetske storitve, katerih obseg trgovanja znaša od 6,7 do 8,5 milijarde EUR. Tržni potencial je ocenjen na 25 milijard EUR. Glej Bertoldi, Marino, Rezessy, Boza-Kiss (2010): „Energy Service Companies market in Europe – JRC“.

³² Taki sezname se lahko pripravijo na nacionalni ravni in dajo na voljo vsem vrstam ponudnikom energetske storitve. Njihova vloga bo zgolj informativna. Ob predpostavki, da se kot merilo za vpis na seznam ne bo zahtevala akreditacija ali kvalifikacija, bo zagotovljeno, da ti sezname ne bodo imeli negativnih učinkov, kot npr. zaprtja trga za storitve. Prostovoljna objava žigov kakovosti in referenc bi bila dodaten način za povečanje zaupanja v kakovost ponujenih storitev.

³³ COM(2010) 677/4: Sporočilo Komisije z naslovom „Prednostne naloge glede energetske infrastrukture za leto 2020 in pozneje – Načrt za integrirano evropsko energetske omrežje“.

³⁴ Direktiva 2003/87/ES, kakor je bila spremenjena.

³⁵ Direktiva 2010/75/EU.

procesih, saj neuporabljene možnosti za prihranek energije še zdaleč niso izkoriščene in bi lahko pokrile velik del potreb Evrope po toplotni energiji npr. za gretje in hlajenje, pri čemer bi se prednost dajala lokalnim virom, ki bi na številnih področjih izpodrinili uvoženo energijo. Izkoriščanje teh možnosti zahteva integriran, medsektorski pristop, ki upošteva trenutne potrebe po toplotni energiji, npr. v zgradbah in podjetjih, vlogo lokalnih in regionalnih organov pri načrtovanju in izvajanju energetske učinkovitih in okolju prijaznih strategij, vključno z razvojem učinkovitih infrastruktur ter sinergij s komercialnimi rešitvami za poceni, čiste in primerne storitve dobave toplotne energije, ki uporabljajo zajeto odpadno toploto.

Večja uporaba (visoko učinkovite) sproizvodnje, tudi iz mestnih obratov za obdelavo odpadkov, ter daljinskega ogrevanja in hlajenja lahko pomembno prispeva k energetske učinkovitosti. Komisija bo zato predlagala, naj bo, kadar je dovolj možnega povpraševanja, npr. kadar je v bližini ustrezna koncentracija zgradb ali industrije, pridobitev dovoljenja za novo proizvodnjo toplotne energije odvisna od njene povezave s sistemi, ki omogočajo porabo toplote – „sproizvodnja toplote in električne energije“³⁶ –, in da se sistemi za daljinsko ogrevanje povezujejo s proizvodnjo električne energije, če je to mogoče. Da bi se izboljšala uspešnost pri prihranku energije sistemov za sočasno proizvodnjo toplote in električne energije, Komisija predlaga tudi, da upravljavci sistemov za distribucijo električne energije zagotovijo prednostni dostop do električne energije, pridobljene s sočasno proizvodnjo toplote in električne energije, ter bo predlagala okrepitev obveznosti upravljavcev prenosnih sistemov glede dostopa do te električne energije in njene distribucije.

- **Energetska učinkovitost v elektroenergetskih in plinovodnih omrežjih**

Komisija bo okrepila podlago, ki bo nacionalnim regulatorjem omrežij omogočila, da pri svojih odločitvah ter pri spremljanju upravljanja in delovanja elektroenergetskih in plinovodnih omrežij in trgov upoštevajo energetske učinkovitost, pri čemer se bodo prednostne naloge v zvezi z energetske učinkovitostjo odražale v omrežnih ureditvah in tarifah ter kodeksu omrežja in tehničnem kodeksu.

- **Energetska učinkovitost kot poslovni sektor**

Predpogoj za energetske učinkovito Evropo je, da se s tržnimi mehanizmi ustvari finančna vrednost prihrankov energije. Zato so potrebni instrumenti, ki bi zagotovili finančno vrednost prihrankov energije ter povezali prihodke od ponudnikov storitev (dobaviteljev ali distributerjev) z energetske učinkovitostjo, namesto s količino dobavljene energije. Nekatere države članice³⁷ so že uspešno vzpostavile sistem nacionalnih obveznosti glede prihranka energije za energetske industrijo: doseženi so bili prihranki v višini do 6 % končne porabe energije³⁸. V tovrstnih sistemih morajo ponudniki storitev ustvariti določen znesek prihrankov energije z izboljšanjem energetske učinkovitosti svojih strank (kot so gospodinjstva, družbe, občine ali stanovanjska združenja) ali v drugih sektorjih, kot sta proizvodnja energije ali promet. Namesto da bi ponudniki storitev sami ustvarjali prihranke, jim nekateri sistemi omogočajo, da prihranke energije kupujejo od akterjev, kot so na primer podjetja za energetske storitve. Obveznosti glede prihranka energije spodbujajo dobavitelje, da

---

³⁶ Direktiva 2004/8/ES o spodbujanju sproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo in o spremembi Direktive 92/42/EGS.

³⁷ Tako je npr. v Združenem kraljestvu, Italiji, Franciji in na Danskem ter tudi v Flamski regiji.

³⁸ Ecorys, Ecofys and BioIntelligence (2010): „Study to Support the Impact Assessment for the EU Energy Saving Action Plan“.

spremenijo svoj poslovni model s prodaje energetskih proizvodov na ponudbo energetskih storitev.

Komisija bo predlagala, da vse države članice vzpostavijo sistem nacionalnih obveznosti glede prihranka energije, ki bo prilagojen njihovim razmeram. Učinek bi lahko – odvisno od obsega in strogosti zahteve – ustvaril prihranke v vrednosti do 100 milijonov ton ekvivalenta nafte (Mtoe) v letu 2020³⁹.

- **Povečanje konkurenčnosti evropske predelovalne industrije**

Približno 20 %⁴⁰ primarne energije EU porabi industrija. V tem sektorju je bil napredek pri energetski učinkovitosti največji (s 30-odstotnim izboljšanjem energetske intenzivnosti v 20 letih). Vendar ostajajo dragocene možnosti za prihranek energije. Sistem za trgovanje z emisijami in direktiva o obdavčitvi energije (vključno z načrtovano reformo direktive)⁴¹ bi morala spodbuditi uporabo nekaterih od teh možnosti. Poleg tega je treba obravnavati ovire, kot so pomanjkanje informacij, pomanjkljiv dostop do kapitala in kratkoročni pritiski poslovnega okolja. Premostitev teh ovir bi zmanjšala stroške energije in izboljšala konkurenčnost. V času, ko so viri energije po vsem svetu čedalje bolj redki, se lahko tudi strokovna znanja in izkušnje na področju energetske učinkovitih procesov, tehnologij⁴² in storitev spremenijo v novo izvozno dejavnost ter tako evropski industriji zagotovijo konkurenčno prednost.

Ovire za naložbe v energetske učinkovite tehnologije so najpogostejše pri **malih in srednjih podjetjih** (MSP)⁴³. Komisija bo zato države članice spodbujala, naj jim zagotovijo informacije (npr. o zakonodajnih zahtevah, merilih za subvencije za nadgradnjo mehanizacije, razpoložljivosti usposabljanja o energetske upravljanju in o strokovnjakih za energijo) in razvijejo ustrezne spodbude⁴⁴ (npr. davčne olajšave, financiranje za naložbe v energetske učinkovitost ali financiranje za energetske preglede). V sodelovanju z zadevnimi industrijskimi združenji bo Komisija podprla izmenjavo najboljših praks na področju energetske učinkovitosti in projektov, namenjenih krepitvi zmogljivosti na področju energetskega upravljanja v mikro in malih podjetjih. Podprla bo razvoj orodij, ki jih lahko MSP uporabijo za merjenje svoje porabe energije glede na primerljiva podjetja.

Za velike **družbe** bo Komisija predlagala uvedbo obveznih rednih energetskih pregledov. Državam članicam bo priporočila, naj spodbujajo družbe k uvedbi sistema za energetske upravljanje (npr. kot je določen v standardu EN 16001) kot sistematičnega okvira za racionalno rabo energije⁴⁵.

Komisija na podlagi uspešnosti ukrepov za okoljsko primerno zasnovano kot učinkovitega sredstva za spodbujanje inovacij na področju energetske učinkovitih evropskih tehnologij proučuje, ali bi bile **zahteve za energetske učinkovitost (okoljsko primerno zasnovano)**

---

³⁹ SEC(2011) 277: Ocena učinka, ki spremlja načrt za energetske učinkovitost.

⁴⁰ V letu 2008. Glej „Energy, transport and environment indicators“, Eurostat, izdaja 2010.

⁴¹ Direktiva 2003/96/ES.

⁴² Glej sporočilo ELECTRA, COM(2009) 594.

⁴³ Eurochambres (2010): „Energy efficiency in SMEs: Success Factors and Obstacles“.

⁴⁴ Komisija opozarja, da morajo države članice, kadar ukrepi podpore vključujejo državno pomoč, upoštevati pravila o državni pomoči iz členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

⁴⁵ Po potrebi v vključitvijo energetskega upravljanja kot sestavnega dela splošnega sistema okoljskega ravnanja.

izdelkov) primerne za standardno industrijsko opremo, kot so industrijski motorji, velike črpalke, oprema za stiskanje zraka, sušenje, taljenje, litje in destilacijo ter peči.

Komisija bo še naprej sodelovala z industrijo – vključno z energetsko intenzivno industrijo⁴⁶ in industrijo IKT⁴⁷, ki bi lahko bila ključna pri omogočanju izboljšav v drugih sektorjih –, da bi spodbudila **prostovoljne sporazume** o izvajanju energetsko učinkovitih procesov in sistemov. Ti bi morali temeljiti na jasnih ciljih, metodologijah ter programih merjenja in spremljanja, zlasti prek zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, in lahko vključujejo razširjanje dobre prakse.

- **Raziskave in razvoj kot pospeševalci stroškovno in energetsko učinkovitih tehnologij v industriji**

V podporo tehnološkim inovacijam bo Komisija še naprej podpirala **razvoj, testiranje in razširjanje novih energetsko učinkovitih tehnologij**, npr. s strateškim načrtom za energetsko tehnologijo⁴⁸ (načrt SET), da bi se zmanjšali stroški in izboljšale zmogljivosti energetsko učinkovitih tehnologij, ustvarile nove rešitve ter olajšalo uveljavljanje na trgu. Na ta način bo lahko EU postala bolj energetsko učinkovita, odprli pa se bodo tudi novi trgi za industrije EU.

5. USTREZNA NACIONALNA IN EVROPSKA FINANČNA PODPORA

Številne naložbe v energetsko učinkovitost se hitro povrnejo, vendar se zaradi tržnih in regulativnih ovir ne uresničijo. Zato je treba z davki na energijo in CO₂ ter z nacionalnimi obveznostmi za ponudnike storitev glede prihranka energije okrepiti tržne spodbude in cenovne signale (glej poglavje 4). To bi se moralo dopolniti z mehanizmi za izboljšanje razpoložljivosti primernih finančnih proizvodov. Ker predstavljajo stroški naložb pomembno finančno oviro pri uporabi energetsko učinkovitih tehnologij, ima razpoložljivost financiranja pomembno vlogo pri pospeševanju naložb.

Poleg nacionalnih programov financiranja lahko EU trenutno podpira energetsko učinkovitost s:

- **kohezijsko politiko:** za obdobje 2007–2013 znaša načrtovana pomoč iz skladov kohezijske politike za naložbe, povezane z energetsko učinkovitostjo, soproizvodnjo in energetskim upravljanjem približno 4,4 milijarde EUR. Da bi se bolje odražale potrebe po energetski učinkovitosti, sta bili sprejeti dve ključni spremembi⁴⁹. Čeprav je regionalna politika naložbe v energetsko učinkovitost navadno financirala le v javnih in poslovnih zgradbah, se ta sredstva zdaj lahko uporabijo v stanovanjskem sektorju v vseh državah članicah, uporaba instrumentov finančnega inženiringa pa se je razširila na energetsko učinkovitost v zgradbah. Komisija bo v sodelovanju s pristojnimi upravljavci programov iskala načine za izboljšanje uporabe virov, ki so na voljo za izboljšanje energetske učinkovitosti;

---

⁴⁶ Pristop se bo osredotočil na (1) proizvode, (2) sisteme na motorni pogon (npr. električne motorje, pogon s spremenljivo hitrostjo, nadzorno opremo in črpalke) ter (3) objekti (npr. preglede objektov).

⁴⁷ Sektor IKT je bil pozvan, da razvije in sprejme skupne metodologije za merjenje svoje energetske učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov ter usklajen način za ovrednotenje njegovih možnosti za zmanjšanje porabe energije (COM(2010) 245: Evropska digitalna agenda).

⁴⁸ http://ec.europa.eu/energy/technology/set_plan/set_plan_en.htm.

⁴⁹ Uredbi (ES) št. 397/2009 in (EU) št. 832/2010.

- **programom Inteligentna energija za Evropo (2007–2013):** ta 730 milijonov EUR vreden program podpira projekte za odpravo neuspehov na trgu, vključno z dejavnostmi za pospešitev prenavljanja stavbnega fonda. Eden od njegovih najnovejših instrumentov je mehanizem ELENA (evropska pomoč, namenjena področju energije na lokalni ravni). Ta zagotavlja lokalnim in regionalnim organom nepovratna sredstva za stroške tehnične pomoči pri razvoju naložb v trajnostno energijo, ki bodo zanimive za banke. Prvotni mehanizem je izvajala Evropska investicijska banka, za leto 2011 sta predvidena dva dodatna mehanizma⁵⁰. V dobrem letu delovanja mehanizma je bilo odobrenih deset projektov ELENA, v okviru katerih se bodo končnim upravičencem zagotovila nepovratna sredstva v višini približno 18 milijonov EUR, da bi se imobiliziralo okrog 1,5 milijarde EUR za naložbe v treh letih njihovega trajanja;
- **financiranjem s posredniki:** kreditne linije mednarodnih finančnih institucij in drugih bank javnega sektorja so s financiranjem s posredniki prek lokalnih bank zagotovile pomemben vir financiranja za projekte na področju energetske učinkovitosti. Sredstva EU se pogosto uporabljajo za zagotavljanje tehnične pomoči sodelujoči banki za večanje zmogljivosti ali za ukrepe, kot so energetske preglede za končne upravičence;
- **evropskim programom za ožvitev gospodarstva:** s tem programom se financira javno-zasebno partnerstvo „energetsko učinkovite zgradbe“, ki zagotavlja 1 milijardo EUR za raziskovalne metode in tehnologije za zmanjšanje porabe energije novih in prenovljenih zgradb. Poleg tega Komisija trenutno sodeluje z Evropsko investicijsko banko pri vzpostavitvi posebnega investicijskega sklada, pri katerem se bodo sredstva, ki se v tem programu niso porabila, uporabila za podporo projektom na področju energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Izvajati se bo začel v teku leta 2011;
- **okvirnim programom za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013):** ta program podpira raziskave in inovacije na področju energetske učinkovitosti kot medsektorski ukrep v programu Sodelovanje, v okviru česar se je do zdaj s prispevkom EU v višini 1 milijarde EUR financiralo več kot 200 projektov.

Komisija pri pripravi naslednjega večletnega finančnega okvira proučuje rezultate, dosežene pri programih podpore EU, in njihovo dodano vrednost na evropski ravni. Analizirala bo možnosti za izboljšave obstoječih finančnih mehanizmov EU kot tudi nadaljnje možnosti za spodbujanje naložb v energetske učinkovitost v obsegu, potrebnem za doseg ciljev EU za leto 2020 na področju energije in podnebja.

6. PRIHRANKI ZA POTROŠNIKE

Izboljšanje energetske učinkovitosti naprav, ki jih uporabljajo potrošniki (npr. gospodinjskih aparatov in inteligentnih merilnih sistemov), bi moralo imeti večjo vlogo pri spremljanju ali optimizaciji njihove porabe energije, s čimer bi se omogočili prihranki stroškov. Zato bo Komisija zagotovila, da se pri tehničnem delu na področju označevanja, informacij o prihrankih energije, merjenja in uporabe IKT ustrezno upoštevajo interesi potrošnikov. V ta namen bo proučila obnašanje potrošnikov in odnos do kupovanja ter predhodno testirala alternativne politične rešitve na potrošnikih, da bi ugotovila, katere bodo najverjetneje prispevale k zaželeni spremembi obnašanja. Na zgodnji stopnji procesa se bo posvetovala tudi z organizacijami potrošnikov. Potrošniki potrebujejo jasne, natančne in posodobljene

⁵⁰ Izvajala ju bosta Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) in Razvojna banka Sveta Evrope (CEB).

informacije o svoji porabi energije, kar pa je danes redko na voljo. Trenutno ima na primer le 47 % potrošnikov informacije o tem, koliko energije porabijo⁵¹. Potrebujemo tudi verodostojne nasvete glede stroškov in koristi naložb v energetske učinkovitost. Komisija bo vsa ta vprašanja obravnavala pri pregledu pravnega okvira za politiko energetske učinkovitosti.

- **Spodbujanje naprav, ki so učinkovite z vidika energije in virov**

Izboljšanje učinkovitosti zgradb ter proizvodov, ki se uporabljajo za njihovo ogrevanje, hlajenje, prezračevanje in osvetljevanje, je eden od najoprijemljivejših načinov, na katere lahko politika energetske učinkovitosti koristi družinskim proračunom. Že uvedeni standardi učinkovitosti okoljsko primerne zasnove izdelkov in energijske oznake za gospodinjne aparate⁵² so omogočili znatne prihranke energije za potrošnike in poslovne priložnosti za evropske proizvajalce visokokakovostnega blaga. Komisija bo v okviru trenutnega delovnega načrta za okoljsko primerno zasnovo izdelkov⁵³ nadaljevala s tem pristopom ter določila strožje standarde porabe za kotle za kurjavo, grelce vode, računalnike, klimatske naprave, sušilne stroje, črpalke, sesalnike in dodatne oblike razsvetljave. Poleg tega bo predložila nov delovni načrt za obdobje 2012–2014.

Energijske oznake so pomembno dopolnilo temu pristopu. Najučinkovitejše so, če se za njihovo izhodišče vzame način, na katerega se potrošniki odločajo glede izbire. Komisija bo začela raziskavo o tem, kako potrošniki razumejo energijske oznake. To bo pripomoglo k boljšemu upoštevanju interesov potrošnikov (npr. premislek o dojetanju različnih oznak in vplivu trženja) v prihodnjih ukrepih na področju energijskih oznak, podprlo pa bo tudi dialog z organizacijami potrošnikov.

Danes ima več kot 40 % oken v EU še vedno samo enojna stekla, drugih 40 % pa zgodnjo obliko neprevlečenih dvojnih stekel⁵⁴. Komisija si bo prizadevala olajšati vstop učinkovitejšega gradbenega materiala na trg, na primer z razširitvijo okvira za okoljsko primerno zasnovo in energijsko označevanje na okna.

Pri svojih prihodnjih prizadevanjih na področju okoljsko primerne zasnove in energijskega označevanja bo Komisija, kadar bo to primerno, proučila možnost, da se poleg posameznih izdelkov vključijo tudi sistemi. Da bi povečala učinkovitost teh ukrepov, bo Komisija nadaljevala z analizo energetskega učinka proizvodov v času njihovega življenjskega cikla. Okrepila bo tržni nadzor, da bi se zagotovilo ustrezno upoštevanje zahtev glede proizvodov, in podprla ukrepe, ki bodo potrošnikom, inštalaterjem in prodajalcem na drobno pomagali čim bolj uporabljati energijske oznake.

- **Z novo tehnologijo več moči potrošnikom**

Že na podlagi veljavne zakonodaje EU⁵⁵ bi morali biti končni potrošniki pogosto obveščeni o svoji porabi energije v času porabe, kar bi jim omogočilo, da s pomočjo individualnih merilcev regulirajo svojo porabo za vse pomembne vrste energije: električno energijo, plin, ogrevanje in hlajenje ter toplo vodo. Informacije o cenah in stroških energije bi se jim morale

---

⁵¹ SEC(2010) 1409: Delovanje maloprodajnih trgov električne energije za potrošnike v Evropski uniji.

⁵² Hladilniki, zamrzovalniki, televizorji, pomivalni in pralni stroji, ventilatorji, nekatere oblike osvetljave in dekodirniki za digitalno televizijo.

⁵³ COM(2008) 660: Priprava delovnega načrta za 2009–2011 v skladu z direktivo o okoljsko primerni zasnovi.

⁵⁴ [Ocene pripravil TNO za steklo za Evropo.](#)

⁵⁵ Direktive 2006/32/ES, 2009/72/ES in 2009/73/ES.

zagotoviti tudi na računih in pogodbah. Predstavljene bi morale biti na način, ki bi jim pomagal izboljšati energetske učinkovitost, na primer s primerjavo med njihovo porabo in referenčnimi vrednostmi ali razpoložljivimi energetske učinkovitimi rešitvami.

V praksi pa se morajo te pravice potrošnikov šele začeti ustrezno izvajati. Zagotovljene informacije je treba bolje prilagoditi potrebam potrošnikov. Komisija si bo v sodelovanju z državami članicami prizadevala zagotoviti polno izvajanje teh pravic kot tudi drugih določb evropske zakonodaje na področju energetske učinkovitosti.

V prihodnjih letih bo uvedba evropskega „inteligentnega omrežja“ povzročila bistveno spremembo možnosti za zbiranje in sporočanje informacij o dobavi energije in njeni porabi. Na podlagi teh informacij bodo lahko potrošniki varčevali z energijo. Države članice morajo do leta 2020 zagotoviti inteligentne električne merilnike za vsaj 80 % svojih končnih potrošnikov, če bodo to podprle ugodne nacionalne analize stroškov in koristi⁵⁶. Pomembno je zagotoviti, da postanejo inteligentna tudi druga omrežja, npr. za toploto, hlajenje in plin⁵⁷, ter da vsa ta inteligentna omrežja pripevajo k izgradnji dobro delujočega, interoperabilnega trga za storitve energetske učinkovitosti. Inteligentna omrežja in inteligentni merilni sistemi bodo služili kot opora za inteligentne naprave ter tako prispevali k prihrankom energije pri nakupu več energetske učinkovitih naprav. Ob razvoju inteligentnih omrežij se bodo pojavile nove storitve, s katerimi bodo podjetja za energetske storitve in ponudniki IKT lahko zagotavljali storitve potrošnikom, s katerimi bodo ti lahko pogosto sledili svoji porabi energije (prek kanalov, kot je internet ali mobilna telefonija), in s katerimi bo na računih za energijo mogoče navesti porabo posameznih naprav. Poleg koristi za porabnike iz gospodinjstev bo razpoložljivost točnih podatkov o porabi prek inteligentnih merilnih sistemov spodbudila povpraševanje družb in javnih organov po energetskih storitvah, zaradi česar bodo podjetja za energetske storitve lahko ponujala verodostojne pogodbe o energetski učinkovitosti, ki bodo zagotavljale zmanjšano porabo energije. Inteligentna omrežja, merilni sistemi in naprave bodo potrošnikom omogočili, da se odločijo vklopiti svoje naprave le takrat, ko je povpraševanje po cenejši energiji majhno ali je na voljo dovolj energije sonca in vetra, in to v zameno za finančne spodbude. In končno, potrošnikom bodo nudili udobje ter možnosti varčevanja z energijo, ki jih prinašata daljinsko vklopjanje in izklopjanje naprav.

Pogoj za izkoriščanje teh možnosti so ustrezni standardi za merilne sisteme in naprave ter obveznost za dobavitelje, da potrošnikom zagotovijo ustrezne informacije (npr. jasno zaračunavanje) o njihovi porabi energije, vključno z dostopom do nasvetov, kako zmanjšati energetske intenzivnosti porabe ter tako omejiti stroške. Zato bo Komisija predlagala ustrezne ukrepe, ki bodo zagotovili, da bodo tehnološke inovacije, vključno z uvedbo inteligentnih omrežij in merilnih sistemov, opravljale to funkcijo. Ti ukrepi bodo vključevali minimalne zahteve o vsebini in obliki zagotavljanja informacij ter storitev.

Poleg tega mora Komisija zagotoviti, da energijske oznake (energetske izkaznice) ter standardi za zgradbe in naprave po potrebi odražajo vključenost tehnologij, ki omogočajo, da so naprave in zgradbe pripravljene za priključitev na inteligentna omrežja ter se lahko nemoteno vključijo v infrastrukturo inteligentnih omrežij in merilnih sistemov. Najprej bi se lahko obravnavale naprave, kot so hladilniki, zamrzovalniki in toplotne črpalke.

---

⁵⁶ Direktiva 2009/72/ES o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo.

⁵⁷ V skladu z Direktivo 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom bi se morali inteligentni merilni sistemi uvesti v primernem času.

7. PROMET

Tako kot ostala področja, ki so podrobno obravnavana v tem načrtu, je tudi promet, ki predstavlja 32 %⁵⁸ končne porabe energije, ključno področje za prihranke energije. Gre za najhitreje rastoči sektor v smislu porabe energije, ki je tudi najbolj odvisen od fosilnih goriv. Nastajajoča bela knjiga o prometu bo določila strategijo za izboljšanje učinkovitosti sektorja prometa, ki vključuje uvedbo naprednih sistemov upravljanja prometa v vse načine prevoza; naložbe v infrastrukturo in vzpostavitev enotnega evropskega prometnega območja, da bi se spodbudili multimodalni prevozi; inteligentno določanje cen ter standarde učinkovitosti za vsa vozila v vseh načinih prevoza kot tudi druge ukrepe za spodbujanje inovacij na področju vozil.

8. OKVIR ZA NACIONALNA PRIZADEVANJA

Države članice morajo imeti ključno vlogo pri uvedbi politik energetske učinkovitosti in ukrepov, potrebnih za doseg cilja 20 %. Do zdaj so nacionalni akcijski načrti za energetske učinkovitost, uvedeni na podlagi direktive o energetskih storitvah, zagotavljali nacionalni okvir za razvoj politik energetske učinkovitosti v sektorjih končne porabe⁵⁹. Glede na ta novi načrt energetske učinkovitosti, ki bo zajemal vse sektorje od proizvodnje do končne porabe, je očitno, da je treba obseg nacionalnega okvira razširiti, da bi zajemal celotno energetske verigo, s čimer bi se izkoristili dodatni prihranki energije⁶⁰.

Hkrati ponuja začetek prvega evropskega semestra za predhodno usklajevanje politik v okviru strategije Evropa 2020 nove možnosti za Komisijo, da spremlja in oceni letni napredek držav članic na področju energetske učinkovitosti.

Ker je za ocenjevanje napredka pri doseganju evropskega cilja 20 % pomembno spremljati nacionalne dosežke, bo Komisija v prihajajočih mesecih analizirala, kakšen bi bil najprimernejši okvir za spremljanje.

9. SKLEPNA UGOTOVITEV

Cilj ukrepov, ki se predlagajo v tem načrtu, je zapolnitev vrzeli pri doseganju 20-odstotnega cilja EU na področju prihranka energije, pomagali pa naj bi tudi uresničiti našo vizijo za leto 2050, ki je z viri gospodarno in nizkoogljično gospodarstvo, ter zmanjšati energetske odvisnosti in izboljšati zanesljivost oskrbe. Polno izvajanje tega načrta bi moralo zagotoviti pomembne prihranke energije: po ocenah naj bi ukrepi javnega sektorja in nove zahteve za minimalno energetske učinkovitost naprav zagotovili prihranke v višini do 100 Mtoe, primerljive prihranke pa je mogoče pričakovati tudi pri ukrepih v sektorju prometa in ukrepih za varčevanje z energijo, ki jih bodo potrošnikom zagotovili njihovi dobavitelji energije⁶¹.

---

⁵⁸ V letu 2008. Glej „Energy, transport and environment indicators“, Eurostat, izdaja 2010.

⁵⁹ Glej priloženi delovni dokument osebja SEC(2011) 276: „National Energy Efficiency Action Plans (NEEAPs): update on implementation“.

⁶⁰ Obstoječi pravni red na področju energetske učinkovitosti je prek Pogodbe o Energetski skupnosti razširjen tudi na sosednje države EU v jugovzhodni in vzhodni Evropi (ali je, v primeru novejšega pravnega reda, v postopku širjenja). Okvir za spodbujanje energetske učinkovitosti, vključno s ciljem 20 %, torej velja za partnerje, ki bi se želeli pridružiti EU. Nove pobude EU o energetski učinkovitosti se bodo samodejno vključile v pravni red Pogodbe o Energetski skupnosti.

⁶¹ Pri tem gre za ocene prihrankov energije za posamezne ukrepe, pri katerih lahko pride do določenega prekrivanja.

Zavezujoči ukrepi, predstavljeni v tem načrtu, se bodo izvajali z ustreznimi zakonodajnimi instrumenti, vključno z zakonodajnim predlogom, ki bo vključeval pregled obstoječih direktiv o energetskih storitvah ter o sproizvodnji toplote in električne energije⁶². Naslednji koraki v letu 2011 bodo sprejetje navedenega predloga⁶³; sprejetje novih ukrepov v zvezi z okoljsko primerno zasnovo in energijskim označevanjem; začetek pobude Pametna mesta in pametne občine ter predlogi glede finančnih instrumentov, ki bodo predstavljeni med razpravami o proračunu leta 2011.

Komisija poziva institucije EU, države članice in vse zadevne zainteresirane strani, naj podprejo ta nov načrt za energetske učinkovitost, se aktivno vključijo v razpravo o izvedbenih ukrepih ter tesno sodelujejo pri njihovem izvajanju.

---

⁶² Direktivi 2006/32/ES in 2004/8/ES.

⁶³ Ta predlog bo vključeval ukrepe iz tega načrta, ki obravnavajo javno nabavo blaga, storitev in dela; prenovu javnih zgradb; pogodbeno zagotavljanje prihrankov energije; deljene pobude za nadgradnjo energetske učinkovitosti; podjetja za energetske storitve; učinkovitost proizvodnje energije; dostop električne energije iz sproizvodnje toplote in električne energije do omrežja; obveznosti glede prihranka energije; energetske preglede; informacijske storitve za porabnike energije ter energetske učinkovitost v ureditvi omrežij.